

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ใน การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

Developing the participation of people in the generation Y
community in sustainable tourism management. Case study of
Phuket Old town

สิรินภา จงเพชรกรณ์ (Sirinapha Chongketkorn)¹

กนกกานต์ แก้วนุช (Kanokkarn Kaewnuch)²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต 2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต 3. เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจในแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต 4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนในชุมชนกลุ่ม Gen Y (อายุระหว่าง 23-40ปี) จำนวน 300 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ควบคู่กับวิธีการสุ่มแบบสะดวก โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม และคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในย่านเมืองเก่าภูเก็ตมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก ในด้านการรับผลประโยชน์จากการมีธุรกิจเป็นของตนเอง เช่น ร้านขายของที่ระลึก

¹ นักศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ
คณะการจัดการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ร้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในระดับน้อย ในการติดตามและประเมินผลปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, กลุ่มเจเนอเรชั่นวาย, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

Abstract

This research aims to study 1. To study the factors affecting the participation of people in the Gen Y community at Phuket Old Town, 2. To study the level of participation of people in the Gen Y community in tourism management at Phuket Old Town, 3. To explore the knowledge and understanding of the concept of sustainable tourism of people in the Gen Y community at Phuket Old Town, 4. To suggest guidelines for developing the participation of people in the Gen Y community in sustainable tourism management at Phuket Old Town. There are 300 samples who are Generation Y in Phuket Old Town (aged 23–40 years old). This research investigates results from the collected questionnaire by using purposive sampling and convenience sampling.

The research found that main factor of the generation Y participatory is the profitability of the participation and most of generation Y participates in tourism management in Phuket Old Town. Participate in tourism management effects their own business's advantages such as a souvenir shop, restaurant, and hospitality. There are participated in tourism information on average and less participated in tourism problem's solving and the problem's evaluation.

Keywords: Participation, Generation Y, Sustainable Tourism, Phuket Old Town

บทนำ

ประเทศไทยถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และมีรายได้จากการท่องเที่ยวจํานวนมหาศาล อย่างไรก็ตามจากการเจริญเติบโตอย่าง

รวดเร็วทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมถึงผลกระทบต่อชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยสามารถสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 (กรมการท่องเที่ยว, 2561) และวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี พ.ศ. 2570 โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทางคณะรัฐมนตรีจึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา อาทิเช่น การสร้างให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพพหุมนุษย์ การสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การกระจายอำนาจอย่างเหมาะสมสู่องค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

การพัฒนาชุมชนในปัจจุบันมักจะพึ่งพิงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ (Ruggieri and Calo, 2018) การพัฒนาความสามารถสูงสุดที่เป็นไปได้ของชุมชน ให้ได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องทางและอยู่บนรากฐานที่ชุมชนมี ชุมชนเป็น ผ่านการนำเสนอทางการท่องเที่ยวอย่างก่อให้เกิดประโยชน์และรายได้ต่อชุมชน (กนกกานต์ แก้วนุช, 2562) โดยการท่องเที่ยวนั้นจะส่งผลทั้งในด้านดีและด้านลบแก่ประชาชนและสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีการท่องเที่ยวเข้าถึง (Andersson and Lundberg, 2013) และจากมุมมองทางด้านเศรษฐกิจ จะกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและโอกาสทางธุรกิจ (Kim et al., 2013) นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังส่งผลให้เกิดการจ้างงาน และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น แต่ธุรกิจการท่องเที่ยวมักจะถูกควบคุมโดยนักลงทุนจากภายนอกชุมชน (Stylidis et al., 2007) ดังนั้นผลกระทบจากการท่องเที่ยวจึงส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน (Kims et al., 2013) แต่การรับรู้ในเชิงบวกของผลดีจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ย่อมส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยว รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวผ่านกระบวนการทางการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Long, 2012) และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนการท่องเที่ยว จะสามารถระดมขีดความสามารถในด้านการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ การควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ และการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้ทันต่อพลวัตการท่องเที่ยวได้ (กนกกานต์ แก้วนุช, 2561)

จังหวัดภูเก็ตถือเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาได้เยอะเป็นอันดับสามของประเทศไทย หนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมจากความรุ่งเรืองในอดีต ได้แก่ สถาปัตยกรรมที่สวยงามและเก่าแก่ คือ ตึกเกาส์ไต้ลชีโนโปรตุกีส (Sino-Portuguese) เป็นอาคารสไตล์สถาปัตยกรรมแบบคลาสสิกเรเนซองส์ และนีโอคลาสสิกของยุโรปเป็นเสน่ห์ของย่านเมืองเก่าที่แตกต่างจากที่อื่น นอกจากนี้ยังมีชุมชนท่องเที่ยว ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีความเกี่ยวข้อง จนเกิดเป็นการท่องเที่ยววิถีชุมชนในย่านเมืองเก่าภูเก็ต (Phuket Old Town) โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต โดยกลุ่มคนผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ในชุมชนที่อาศัยอยู่ ณ ถนนกลาง ซึ่งมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่จำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีมารวมตัวกันเป็นเครือข่ายชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความยั่งยืนด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (เทศบาลนครภูเก็ต, 2561) จากความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่งผลให้ชุมชนแห่งนี้ได้รับรางวัล เพชรราชธานี ประเภทการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประจำปีพ.ศ. 2560

จากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ได้รับรางวัลมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอาเซียน (ASEAN Sustainable Tourism Award 2018) ประเภทผลิตภัณฑ์ในเมือง (Urban Project) และเมื่อย่านเมืองเก่าภูเก็ตได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ทำให้คนในชุมชนพร้อมใจกันที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว ทั้งคนในชุมชนและจากต่างถิ่นเริ่มมองเห็นช่องทางการได้มาของรายได้และการสร้างธุรกิจชุมชนแห่งนี้ พร้อมทั้งนำเสนอขายทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมออกไปสู่ตลาดการท่องเที่ยวทั่วประเทศและทั่วโลก เพื่อกระตุ้นให้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูวัฒนธรรมของชุมชนที่มีอยู่เพื่อความต่อเนื่องและยาวนานสืบไป (อารีย์ญา ธีรสัตยาพิทักษ์ และศิรินทร์ สังข์ทอง, 2560) และหากกล่าวถึงกลุ่ม Gen Y ซึ่งเติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ ความทันสมัยของเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้คนในกลุ่ม Gen Y มีชุดประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากคนรุ่นพ่อแม่ซึ่งเป็นประชากรในรุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) ที่เติบโตมาในยุคหลังสงครามโลกสิ้นสุดลง ด้วยยุคสมัยที่แตกต่างกันนี้เองที่ส่งผลให้คน Gen Y มีแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกับคนรุ่นก่อน (सानิตย์ หนูนิล, 2563) ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รวมไปถึงการมีลักษณะของความเป็นปัจเจกสูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต ต้องการความยืดหยุ่น และมีความสุขจากการได้ใช้ชีวิตแบบสมดุล ซึ่งทัศนคติและพฤติกรรมเหล่านี้ มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการทำกิจกรรมในระบบเศรษฐกิจและสังคมในทุกสาขา อีกทั้งยังส่งผลต่อผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (Justin and Mitchell, 2010) และเพราะคน Gen Y เติบโตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ คนในเจนเนอเรชันนี้จึงนิยมใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร ทำให้เกิดเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น จนกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการรวมกลุ่มและเข้าสังคม (Beck et al., 1997) และถ้าหากคนกลุ่มนี้ไม่เข้ามาส่วนร่วมกับชุมชน จะส่งผลให้ในอนาคตเมื่อก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนผ่านรุ่น อาจทำให้การพัฒนาไม่ต่อเนื่อง หรืออาจทำให้เครือข่ายชุมชนไม่มีความเข้มแข็ง แต่ถ้าคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y เข้ามามีส่วนร่วมย้อมส่งผลดีกับชุมชน กล่าวคือ ชุมชนได้แนวคิดหรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ จากคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาพื้นที่ เครือข่ายชุมชนจะมีความหลากหลายในช่วงอายุ และมีผู้ต่อยอดแนวทางในการพัฒนาชุมชนนั่นเอง

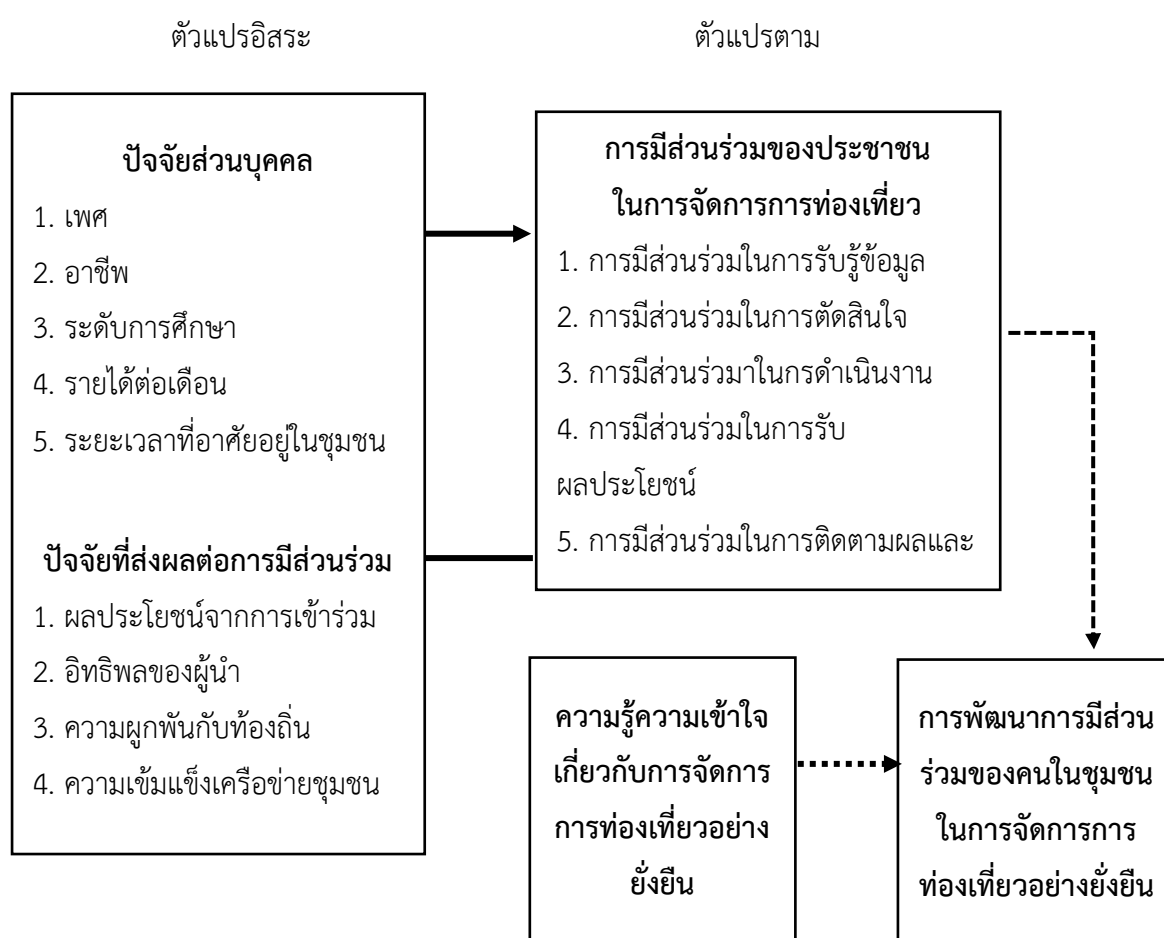
จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ที่มีอายุระหว่าง 23-40 ปี เท่านั้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ที่อาศัยอยู่ในย่านเมืองเก่าภูเก็ตอย่างแท้จริง เพราะกลุ่ม Gen Y จะเป็นกลุ่มที่เข้ามามีบทบาทกับชุมชนแห่งนี้มากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต
3. เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจในแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1977 อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการให้โอกาสสมาชิกทุกคน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเท่าเทียม โดยมีส่วนร่วมใน 4 มิติดังนี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งคำกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับ Andrew and Stiefel (1980) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้ใช้หลักการที่อิงไปในแนวทางของนโยบาย และได้พบว่า แท้จริงแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมมีลักษณะที่คล้ายกับการกำหนดนโยบาย เพราะท้ายที่สุดของการกำหนดนโยบาย คือ การตัดสินใจและการตัดสินใจนี้เอง จึงเป็นเหตุเบื้องต้นของการกำหนดนโยบาย และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเสมือนหนึ่งเป็นการขัดเกลา นโยบายให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน

กล่าวโดยสรุปคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการผลักดันให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนประสบความสำเร็จ (Kim et al., 2014) ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวจะถูกมองเป็นเหมือนดาบสองคมที่ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อประชาชนในชุมชน (Wang and Pfister, 2008) ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนการท่องเที่ยว จึงมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับผลประโยชน์ส่วนบุคคลจากการท่องเที่ยว (Hanafiah et al., 2013) ในด้านของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม หากผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวของชุมชนสูงกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล ย่อมส่งผลให้ประชาชนในชุมชนเกิดการคัดค้านการท่องเที่ยว และไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 อ้างถึงใน สุนทร ปุญญา, 2558) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานพัฒนาหรือกิจกรรมโครงการใดๆก็ตาม สิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน มีหลายประการ ทั้งด้านปัจจัยตัวบุคคล องค์กร และชุมชน ทั้งนี้ภาครัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆของชุมชน เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดการพัฒนาก่อเกิดผลดีต่อชุมชน

อคิน ระพีพัฒน์ (2527 อ้างถึงใน สุจินตรา สะพุ่ม, 2559) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า เหตุผลของการมีส่วนร่วม แยกเป็น

- 1.1) เข้าร่วมเพราะเกรงใจ
- 1.2) เข้าร่วมเพราะถูกบังคับ
- 1.3) เข้าร่วมเพราะมีสิ่งจูงใจเฉพาะหน้า
- 1.4) เข้าร่วมเพราะเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมดี
- 1.5) เข้าร่วมเพราะเห็นว่าจะก่อประโยชน์ระยะยาวต่อตนและชุมชน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2548 อ้างถึงใน ธนจิรา พวงผกา, 2559) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีดังนี้ 1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย 2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ 3. ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม 4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในประเด็นเดียวกัน

และจากการศึกษาปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยของการมีส่วนร่วม มีทั้งความผูกพันในชุมชน ต้องการให้ชุมชนพัฒนาขึ้น การมองเห็นผลประโยชน์ต่างจากการเข้าร่วม ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น ความเกรงใจต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือผู้นำ รวมทั้งจากปัจจัยภายนอก เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเช่นกัน แต่การมีส่วนร่วมนั้น ต้องเกิดจากความเต็มใจที่จะเข้าร่วม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ เป็นคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y (อายุระหว่าง 23-40 ปี) ที่อาศัยอยู่ ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ทำให้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตรของ W.G. Cochran (1953) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549) ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนความน่าจะเป็นของประชากรที่ต้องการจะสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.25 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน แต่การวิจัยนี้ได้ปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 300 คน โดยกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ควบคู่กับวิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling)

2.เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้ 1. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล 2. ข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม อิทธิพลของผู้นำ ความผูกพัน

กับท้องถิ่น ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน 3. ข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล โดยทั้งส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 จะใช้การประเมินค่าตามหลักของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) 4. ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายปิด (Close-ended question) ชนิดให้เลือกตอบคำตอบเดียว และ 5. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อให้คน Gen Y ในชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของตนเองอย่างมีอิสระ

3.การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ แล้วนำผลมาทำแบบทดสอบโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha) ผ่านการนำข้อมูลมาคำนวณผ่านโปรแกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.872 หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความเชื่อมั่นสูง

4.การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายค่าตัวแปรต่างๆ โดยการหาค่าสถิติเบื้องต้น เช่น ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติทดสอบ Independent Sample (T-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ได้แก่ One-way ANOVA (F-test) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปร

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	107	35.7
หญิง	193	64.3
รวม	300	100.0

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2. อาชีพ		
ประกอบธุรกิจร้านอาหาร/คาเฟ่	73	24.3
ประกอบธุรกิจขายเครื่องดื่ม	59	19.7
ประกอบธุรกิจโรงแรม/โฮสเทล	14	4.7
ประกอบธุรกิจขายสินค้าของที่ระลึก	54	18.0
ประกอบธุรกิจรถเช่า	6	2.0
ว่างงาน	28	9.3
อื่นๆ	66	22.0
รวม	300	100.0
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษา	8	2.7
ปวช. / ปวส.	29	9.7
ปริญญาตรี	247	82.3
สูงกว่าปริญญาตรี	16	5.3
รวม	300	100.0
4. รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	62	20.7
20,001 - 30,000 บาท	119	39.7
30,001 - 40,000 บาท	80	26.7
40,001 - 50,000 บาท	21	7.0
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	18	6.0
รวม	300	100.0
5. ระยะเวลาที่อาศัยหรือพำนักอยู่ในย่านเมืองเก่าภูเก็ต		
น้อยกว่า 1 ปี	6	2.0
1 - 5 ปี	48	16.0
6 - 10 ปี	34	11.3
11 - 15 ปี	46	15.3
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	166	55.3
รวม	300	100.0

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 คน สามารถสรุปได้ดังนี้ เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ธุรกิจร้านอาหาร/คาเฟ่ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาทจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 และระยะเวลาที่อาศัยหรือพำนักอยู่ในย่านเมืองเก่าภูเก็ต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยในระยะเวลามากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม	4.01	.735	มาก
2. ด้านอิทธิพลของผู้นำ	1.49	.670	น้อยที่สุด
3. ด้านความผูกพันกับชุมชน	2.76	.990	ปานกลาง
4. ด้านความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน	2.09	.917	น้อย
รวม	2.59	.583	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y มีภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความผูกพันกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$) ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.09$) และต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านอิทธิพลของผู้นำ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล	2.07	.917	น้อย
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.06	1.102	น้อย
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.94	1.040	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งผลประโยชน์	3.23	1.006	ปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	1.73	.859	น้อย
รวม	2.40	.789	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$) และต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ			แปลผล
			ถูก	ผิด	ไม่ทราบ	
1. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การจัดการทางทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต	1.86	.433	268 (89.3)	22 (7.3)	10 (3.3)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
2. การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบ ต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	1.79	.562	258 (86.0)	20 (6.7)	22 (7.3)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
3. นักท่องเที่ยวต้องมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.79	.512	250 (83.3)	36 (12.0)	14 (4.7)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
4. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะต้องคำนึงถึง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนควบคู่กันไป	1.77	.519	246 (82.0)	40 (13.3)	14 (4.7)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
5. การอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีที่เก่าแก่ของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	1.79	.537	254 (84.7)	28 (9.3)	18 (6.0)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	1.63	.607	208 (69.3)	72 (24.0)	20 (6.7)	มีความรู้ ความ เข้าใจ

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ			แปลผล
			ถูก	ผิด	ไม่ทราบ	
7. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงหรือข้อจำกัดต่างๆของสภาพแวดล้อมในพื้นที่	1.79	.525	252 (84.0)	32 (10.7)	16 (5.3)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
8. หลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ ต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนและผลกำไรในเชิงธุรกิจ	1.24	.732	124 (41.3)	123 (41.0)	53 (17.7)	ขาดความรู้ ความ เข้าใจ
9. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะสนับสนุนให้นักธุรกิจ/ภาคเอกชนจากต่างถิ่นเข้ามาลงทุนในชุมชน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้คึกคัก	1.21	.755	124 (41.3)	116 (38.7)	60 (20.0)	ขาดความรู้ ความ เข้าใจ
10. ประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่คนในชุมชนได้รับ คือ ช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพียงอย่างเดียว	1.15	.638	86 (28.7)	172 (57.3)	42 (14.0)	มีความรู้ ความ เข้าใจ
11. เมื่อมีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเกิดขึ้น วิถีชีวิตของคนในชุมชนจะเปลี่ยนไปจากความเป็นอยู่เดิม	1.35	.768	160 (53.3)	86 (28.7)	54 (18.0)	ขาดความรู้ ความ เข้าใจ
12. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ในพื้นที่ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น	1.37	.746	160 (53.3)	92 (30.7)	48 (16.0)	ขาดความรู้ ความ เข้าใจ

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า คนในชุมชน กลุ่ม Gen Y มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวน 8 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การจัดการทางทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต จำนวน 268 คน ($\bar{X} = 1.86$) การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบ ต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 258 คน ($\bar{X} = 1.79$) การอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีที่เก่าแก่ของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวน 254 คน ($\bar{X} = 1.79$) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงหรือข้อจำกัดต่างๆของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ จำนวน 252

คน ($\bar{X} = 1.79$) นักท่องเที่ยวต้องมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 250 คน ($\bar{X} = 1.79$) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ควบคู่กันไป จำนวน 246 คน ($\bar{X} = 1.77$) การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 208 คน ($\bar{X} = 1.63$) และน้อยที่สุด คือ ประโยชน์จากการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนที่คนในชุมชนได้รับ คือ ช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพียงอย่างเดียว จำนวน 172 คน ($\bar{X} = 1.15$) ตามลำดับ

และคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ในพื้นที่ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น จำนวน 160 คน ($\bar{X} = 1.37$) เมื่อมีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเกิดขึ้น วิถีชีวิตของคนในชุมชนจะเปลี่ยนไปจากความเป็นอยู่เดิม จำนวน 160 คน ($\bar{X} = 1.35$) หลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ ต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนและผลกำไรในเชิงธุรกิจ จำนวน 124 คน ($\bar{X} = 1.24$) และน้อยที่สุด คือ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะสนับสนุนให้นักธุรกิจ/ภาคเอกชนจากต่างถิ่นเข้ามาลงทุนในชุมชน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้คึกคัก จำนวน 124 คน ($\bar{X} = 1.21$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการศึกษา

คนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ส่วนใหญ่ต้องการจะมีส่วนร่วมกับชุมชน หากการมีส่วนร่วมนี้จะส่งผลด้านผลประโยชน์ต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมกับชุมชน ส่งผลให้ทราบข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับอาชีพหรือธุรกิจ การมีส่วนร่วมกับชุมชนส่งผลให้สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น การมีส่วนร่วมกับชุมชน มีผลประโยชน์ทำให้ปัญหาต่างๆ ถูกแก้ไข เช่น ปัญหาขยะ ปัญหาเรื่องที่ดินรกร้าง เป็นต้น ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ให้ความสำคัญเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับธุรกิจของตนเอง จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย อภิปรายผลการศึกษา ได้ว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y ในการจัดการการท่องเที่ยว ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ยังเป็นเรื่องที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ทั้งที่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมที่ใกล้กับที่อยู่อาศัยของตน สอดคล้องกับ ณรงค์ ชูรัรักษ์และคณะ (2563) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชน ในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตตำบล โนนบุรี

อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการท่องเที่ยวในเขตบริเวณอุทยานไดโนเสาร์ จะมีผลกระทบกับประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นเขตที่ตั้งของอุทยานไดโนเสาร์ในหลายด้าน โดยประชาชนในชุมชนแห่งนี้จะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เนื่องจากเป็นเขตบริเวณของชุมชน และชุมชนจะได้รับผลในทุกด้าน แต่เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวเป็นเรื่องใหม่ของคนในชุมชน จึงอาจยังไม่เข้าใจบทบาททั้งทางตรงหรือโดยอ้อม โดยบางส่วนอาจคิดว่าตนเองยังมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมน้อยในบางด้าน และสอดคล้องกับ ศิริจันทร์ สังข์ทอง (2560) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ณ ย่านเมืองเก่า ภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย ยังขาดซึ่งความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญ ไม่เพียงแต่จำกัดในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ยังส่งผลไปยังอุปสรรคอื่นๆ อีกด้วย เช่น การขาดภาวะผู้นำในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน หรือการที่คนในชุมชนไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น

นอกจากนี้คนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ในย่านเมืองเก่า และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ยังขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญมาก ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวแก่คนในชุมชน ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร (Communication Theory) กล่าวว่า ความสำคัญของการสื่อสาร คือ เป็นการติดต่อและถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ข้อมูลของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยอาศัยสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา การสื่อสารมีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคม ทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น ทำให้สามารถสืบทอดพัฒนา เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและสังคมได้ การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชน และสังคมในทุกด้าน (อรอำไพ ศรีวิชัย, 2555) รวมไปถึงการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขาดการให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา เจริญศรี (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผลการศึกษา กล่าวว่า การศึกษาหรือการให้ความรู้และความเข้าใจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงต้องอาศัยการให้ความรู้ การศึกษาเป็นกลไกในการดำเนินการ การให้ความรู้แก่คนในชุมชน มีหน้าที่เปรียบเสมือนเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมตลอดจนวัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้า เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนา และยังเป็นเครื่องมือที่เผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ ได้อีกด้วย และเนื่องจากกลุ่ม Gen Y นั้นเติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ ความทันสมัยของเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ Gen Y นิยมใช้มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ Line, Facebook และ Instagram ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบริษัท นิลเส้น ประเทศไทย (2556) ได้จัดอันดับ 10 แอปพลิเคชันยอดนิยมของสมาร์ทโฟน โดยได้สำรวจผู้ใช้สมาร์ทโฟน พบว่าในประเทศไทย Line เป็นแอปพลิเคชันยอดนิยมอันดับ 1 รองลงมาคือ Facebook โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อความบันเทิงและการติดต่อสื่อสาร (ศรัณย์ธร ศศิธนากรแก้ว, 2558) ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจึงทำให้คนในยุค Gen Y มีชุด

ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากคนรุ่นพ่อแม่ซึ่งเป็นประชากรในรุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) โดยคน Gen Y นอกจากจะชอบการติดต่อสื่อสารผ่านทางช่องทางออนไลน์แล้ว ยังให้ความสำคัญกับสมาร์ทโฟนเป็นอย่างมาก โดยมองว่าสมาร์ทโฟนเป็นปัจจัยที่ 5 ในการดำรงชีวิต และเสมือนเป็นอีกหนึ่งอวัยวะของร่างกาย (ชานนท์ ศิริธร, 2559) หากต้องการที่จะสื่อสาร เชิญชวน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่างๆ กับคน Gen Y ควรจะใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต หรือช่องทางออนไลน์ในการสื่อสารจึงจะได้ผลดีที่สุด

และนอกจากนี้จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้คนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วม และมีบทบาทโดยตรง เช่น การประกอบธุรกิจ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ให้มีส่วนร่วมมากขึ้นทุกด้าน จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation Theory) จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดี ผลเสีย จนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน อันจะเป็นผลดีกับย่านเมืองเก่าภูเก็ต (เกื้อกุล ปิุตถาม, 2557) รวมถึงปรับปรุงและพัฒนาความร่วมมือของหน่วยงานราชการท้องถิ่นในพื้นที่ ในการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์และทำความเข้าใจในแนวทางการจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้คนในชุมชน เข้าใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของ เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552) โดยส่วนหนึ่งของหนังสือ ได้กล่าวไว้ว่า “การเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็น องค์กรภาครัฐที่ใกล้ชิดชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รู้จักและเข้าใจพื้นที่เป็นอย่างดี จึงสามารถกำหนด ทิศทางและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี” โดยใน บริบทของย่านเมืองเก่าภูเก็ตนั้น การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยสนองตอบความต้องการและแก้ปัญหาของ พื้นที่ เป็นหน่วยประชาธิปไตยในระดับรากแก้วที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้ประชาชน ซึ่ง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตน และการเข้ามามีการบริหารจัดการสาธารณะ ต่างๆ ภายในชุมชนด้วยตนเอง อีกทั้งยังช่วยปกป้องเสรีภาพของบุคคล โดยการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่ง กันและกันระหว่างรัฐบาลส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้คือ 1. ด้านการตลาดท่องเที่ยว 2. ด้านการแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ 3. ด้านการให้บริการแหล่งท่องเที่ยว 4. ด้าน การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ 5. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวน 12 ข้อ พบว่า ในภาพรวมคน ในชุมชนกลุ่ม Gen Y มีความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดี แต่การมีความรู้ใน เรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น กลับไม่ได้ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของ ตนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมักจะ สอดคล้องกับระดับความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในชุมชน ทั้งนี้ความเหมือนหรือ แตกต่างกับพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ขึ้นอยู่กับบริบท ปัจจัย หรือตัวแปรต่างๆที่มีความแตกต่างกันของ แต่ละพื้นที่ อาทิเช่น ผู้นำชุมชน การส่งเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

จากการท่องเที่ยว ระดับความต้องการมีส่วนร่วม ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น การจัดการการท่องเที่ยว จะประสบความสำเร็จได้ ทุกภาคีต้องร่วมมือ โดยจุดประกายให้ท้องถิ่นเป็นผู้เริ่มต้น ส่วนภาคีอื่นๆให้การสนับสนุนทั้งด้านองค์ความรู้ งบประมาณและความช่วยเหลืออื่นๆตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย คลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบ และให้ความคิดเห็นในทำนองเดียวกันว่า ผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยในคลองอัมพวา คือทำให้มีความหลากหลายในการประกอบอาชีพมากขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบที่เป็นปัญหาใหญ่ คือเรื่องขยะและน้ำเสีย ที่มาจากนักท่องเที่ยวซึ่งเกิดจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยของนักท่องเที่ยว ที่มาพักค้างแรมทำให้เกิดน้ำเสียจากรีซอร์ท และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาจากธุรกิจการท่องเที่ยวล่องเรือชมหิ่งห้อย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สุชาติดา กรเพชรและคณะ, 2560) และผลการวิจัยของ ศลิษา หมัดลั้ง (2549) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอกะชังจังหวัดตราด มีผลการศึกษาด้านประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนนั้น มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับดี และมีส่วนร่วมของการจัดการการท่องเที่ยว กับการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งนำไปสู่การได้รับผลประโยชน์ที่ยั่งยืนจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้จากผลการศึกษาภาพรวมคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดี แต่การมีความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น กลับไม่ได้ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด หากต้องการให้กลุ่ม Gen Y มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ควรจะต้องเริ่มต้นจากการสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ ชักจูง รวมกลุ่ม ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น อันจะเป็นผลดีในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต เพราะคน Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขาดแต่เพียงการมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านต่างๆเท่านั้น

เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ควรให้ความรู้ ปลุกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งผลดี ผลเสีย ผลกระทบต่างๆที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งการปลุกฝังจิตสำนึก (Consciousness) เกิดจากการรับรู้ การเรียนรู้ การประเมินค่า จากสิ่งเร้าต่าง ๆ ประสพการณ์ จนเกิดเป็นความตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนั้น โดยการปลุกฝังจิตสำนึกเป็นเรื่องที่สำคัญสอดคล้องกับ อธิราพร ทองปัญญา และคณะ (2558) ที่ทำการศึกษาเรื่อง จิตสำนึกต่อการพัฒนาชุมชนของเยาวชน: กรณีศึกษา กลุ่มเยาวชนอาสาสมัครพัฒนาชุมชนห้วยหมอนทอง ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มิจิตสำนึกการมองเห็นคุณค่า นั่นคือ การที่เยาวชนมองเห็นคุณค่าของการช่วยกันพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดความต้องการที่จะแสดงบทบาทในการพัฒนาชุมชน แต่การแสดงบทบาทที่เกิดขึ้นจริงไม่ได้เป็นไปตามความต้องการหรือความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนเสมอไป ทั้งนี้ เนื่องจากในชีวิตจริงของบุคคลมีความคาดหวังทาง วัฒนธรรมที่ได้สร้างเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่มีอยู่ผ่านบทบาททางสังคม นอกจากนี้ควรทำให้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว

อย่างยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและตลอดกระบวนการ ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารแผ่นพับ ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ กำหนดมาตรการกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดจนเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมทั้งกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำงานแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ (ยุคลวัชร ภัคตจักรวิรุทธิ์ และเทิดชาย ช่วยบำรุง, 2555) ซึ่งเป็นเป็นพื้นฐานที่ดี ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ญัตติพร ดอกบุญนาค (2556) ที่ทำการศึกษารื่อง การศึกษาศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยว :กรณีศึกษา ชุมชนในเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่ดี โดยภาพรวมคนในชุมชน เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการวางแผนหรือการวางแผนในทุกๆด้าน ทั้งนี้เนื่องจากทางภาครัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของชุมชนมากขึ้น โดยอาศัยการร่วมมือจากชุมชนในการเสนอแนวคิด และการเสนอปัญหาขึ้นมาให้ทางภาครัฐได้รับรู้ หลังจากนั้นจึงจะมาทำการวิเคราะห์ การวางแผน การกำหนดนโยบาย และการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยทางชุมชนก็ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวโดยที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม เพราะการท่องเที่ยวส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y แสดงให้เห็นว่าด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน ที่มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์การจัดการการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ กระจายข่าวสารให้มีความทั่วถึง โดยการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อความรวดเร็ว โดยเน้นการสื่อสารว่าการจัดการการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวนั้น จะส่งผลประโยชน์ หรือมีผลดีอย่างไรต่อผู้เข้าร่วม

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลุ่ม Gen Y

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล ภาครัฐ/หน่วยงานต่างๆ หรือผู้นำชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนกลุ่ม Gen Y ได้รับทราบ

และควรกระตุ้นคนในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการอบรม หรือการประชุมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว รวมถึงผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาครัฐ/หน่วยงานต่างๆ หรือผู้นำชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต ควรให้คนในชุมชนกลุ่ม Gen Y มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นร่วมกับชุมชน เพื่อหาวิธีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และควรได้เข้าร่วมลงมติหรือลงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพราะคนในชุมชนเป็นเจ้าของพื้นที่และเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะฉะนั้นควรให้ร่วมในการลงมติต่างๆ ร่วมกัน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หน่วยงานมีส่วนในการรับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า ควรได้รับการส่งเสริมและมีการเชิญชวนคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ วิธีการในการจัดการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการใช้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมของชุมชน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานนั้น สามารถหาได้จากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและการประสานงาน การอำนวยความสะดวก เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งผลประโยชน์ ผู้นำของชุมชนควรร่วมกับคนในชุมชนในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการเก็บค่าธรรมเนียมจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในย่านเมืองเก่า เพื่อนำค่าธรรมเนียมมาใช้ในการปรับปรุงภูมิทัศน์หรือความสะอาดในพื้นที่ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และควรให้โอกาสคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมในการขายสินค้าในบริเวณย่านเมืองเก่า เช่น งานถนนคนเดิน งานวัฒนธรรมตรุษจีน เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ภาครัฐ/หน่วยงานต่างๆ หรือผู้นำชุมชนย่านเมืองเก่า ภูเก็ตควรสร้างช่องทางที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนได้มีส่วนในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

3. ในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน หากต้องการให้คนในชุมชนกลุ่ม Gen Y มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ย่านเมืองเก่าภูเก็ต ควรจะต้องเริ่มต้นจากการสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ ชักจูง รวมกลุ่ม ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น อันจะเป็นผลดีในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต เพราะคน Gen Y ณ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขาดแต่เพียงการมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านต่างๆ เท่านั้น และหากต้องการที่จะสื่อสารเชิญชวน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่างๆ กับคน Gen Y ควรจะใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต หรือช่องทางออนไลน์ในการสื่อสารจึงจะได้ผลดีที่สุด และการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา หลังจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบที่เอื้อต่อการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความยั่งยืนและความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา การจัดการการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว ที่ต้องควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคม ต่อพื้นที่ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยว การพัฒนาการตลาดและการ

จัดการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจ แต่ในขณะเดียวกันต้องสร้างความยั่งยืนแก่ชุมชน การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ที่เน้นการสร้างควมมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการพัฒนาจิตสำนึกในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่เน้นการสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว โดยทั้งหมดที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาที่ดีควรมีการจัดการที่เป็นระบบและมีความชัดเจนต่อผลกระทบทั้งด้านบวกและผลที่จะตามมาเพื่อสร้างความยั่งยืนต่อการท่องเที่ยวให้เกิดผลประโยชน์และมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งถัดไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น ปัจจัยด้านคุณค่าและจิตสำนึกสาธารณะ ปัจจัยแวดล้อมในการมีส่วนร่วม เป็นต้น
2. ควรทำการศึกษาในระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ หรือกับกลุ่มคนในชุมชนกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่ม Gen Z เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกกานต์ แก้วนุช. (2561). ปัจจัยการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 14(1), 110-127.
- กนกกานต์ แก้วนุช. (2562). การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนการท่องเที่ยวเมืองรองในการพัฒนา และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวพื้นบ้านสู่ความยั่งยืน. เอกสารนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติในวันคล้ายวันสถาปนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประจำปี 2562, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กรมการท่องเที่ยว. (2560). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ.2560-2564 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ลิขิต ปรีณิต.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2562 (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด). สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=521
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา เจริญศรี. (2559). การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Education for Sustainable Development (ESD). วารสารสมาคมนักวิจัย, 21(2), 13-18.

- เกื้อกุล ปุติผาม. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชานนท์ ศิริธร. (2559). พฤติกรรมการบริโภคสมาร์ตโฟนของผู้บริโภค เจเนอเรชั่นวาย. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร, 3(1), 77-104.
- ณรงค์ ขุฑุรักษ์. (2553). การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชน ในตำบลโนนบุรี อำเภอ สหัสขันธ์ จังหวัด กาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2), 75-89.
- ณัฐพร ดอกบุญนาค. (2553). ศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาชุมชนในเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของ โรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนจิรา พวงผกา. (2559). ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีราพร ทองปัญญา และคณะ. (2558). จิตสำนึกต่อการพัฒนาชุมชนของเยาวชน: กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนอาสาสมัครพัฒนาชุมชนห้วยหมอนทอง. วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์, 36(3), 483-497.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุคลวัชร ภัคดิจักรวิทย์, และเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2555). ศักยภาพชุมชนด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว แก่แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง. วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 7(2), 254-264.
- ศรัณย์ธร ศศิณกรแก้ว. (2558). การยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (SNS) ของกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย (Gen Y). วารสารสุทธิปริทัศน์, 29(92), 65-79.
- ศลิษา หมดลิ่ง. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศิรินทร์ สังข์ทอง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูย่านเมืองเก่าภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- सानิตย์ หนูนิล. (2563). รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนเจเนอเรชั่นวาย ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา, 37(2), 143-172.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). ยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับข้าราชการ. สืบค้นจาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2020/04/ยุทธศาสตร์ชาติ-ฉบับราชการ>.
- สุจันทร์ สะพุ่ม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ ททท. กรณีศึกษา: เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุชาดา กรเพชรปानी และคณะ. (2016). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชุมชนหึ่งห้อย คลองอัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม. วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 5(2), 118-135.
- สุนทร ปุณญา. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบางขนุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสยาม.
- อรอำไพ ศรีวิชัย. (2555). การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเวียงผาง. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อารีย์ญา ธีรสัตยาพิทักษ์, และศิริพันธ์ สังข์ทอง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา ย่านเมืองเก่าภูเก็ต. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 15(1), 1-21.
- Andersson T.D. and Lundberg E. (2013). Commensurability and sustainability: Triple impact assessments of a tourism event. *Tourism management*, 37, 99-109.
- Andrew P., and Stiefel M. (1979). *Inquiry in participation a Research Approach in UNRISD Participation Programme*. Geneva.
- Cochran W.G. (1963). On a simple procedure of unequal probability sampling without replacement. *Journal of the Royal Statistical Society: Series B*, 24(2), 482-491
- Cohen J. and Uphoff N.T. (1977). Rural development participation: concepts and measures for project design, implementation and evaluation Rural development participation: concepts measures for project design, implementation evaluation.(2).
- Hanafiah M.H., Jamaluddin M.R., and Zulkifly M.I. (2013). Local community attitude and support towards tourism development in Tioman Island, Malaysia. *Procedia-Social Behavioral ciences*, 105, 792-800.
- Justin M., and Mitchell C. (2010). Generation Y in the workforce: Managerial challenges. *The Journal of Human Resource Adult Learning*, 6(1), 68.

- Kim K., Uysal M., and Sirgy M.J. (2013). How does tourism in a community impact the quality of life of community residents? *Tourism management*, 36, 527-540.
- Kim S., Park E., and Phandanouvong T. (2014). Barriers to local residents' participation in community-based tourism: Lessons from Houay Kaeng Village in Laos.
- Likert R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Journal Archives of psychology*.
- Long P.H. (2011). Perceptions of tourism impact and tourism development among residents of Cuc Phuong National Park, Ninh Binh, Vietnam. *Journal of Ritsumeikan Social Sciences Humanities*, 3(75-92).
- Phukethotnews. (2561). ชุมชนท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต ได้รับรางวัล มาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของอาเซียนประจำปี 2561 (ASEAN Sustainable Tourism Award) (28 มกราคม 2561). สืบค้นจาก <https://phukethotnews.net/news/%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%878%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%E0%B9%80%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7>
- Ruggieri G. and Calò P. (2018). ICT and tourism impacts in islands. *Journal Ecocycles*, 4(2), 4-11.
- Stylidis D., A.Biran, Sit J., and Szivas E.M. (2014). Residents' support for tourism development: The role of residents' place image and perceived tourism impacts. *Journal Tourism management*, 45, 260-274.
- Wang Y. and Pfister R. (2008). Residents' attitudes toward tourism and perceived personal benefits in a rural community. *Journal of Travel Research*, 47(1), 84-93.

